

УДК 327.82:316.77(477)

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2025.59.32>

ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЯ БЕЗПЕКОВИХ СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ У ПРОТИДІІ ІНФОРМАЦІЙНИМ ВИКЛИКАМ ТА РОСІЙСЬКОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ЕКСПАНСІОНІЗМУ

Уляна Ільницька

*Національний університет «Львівська політехніка»,
Інститут гуманітарних та соціальних наук,
кафедра політології та міжнародних відносин.
вул. С. Бандери, 12, 79013, м. Львів, Україна*

Стаття присвячена актуальній проблемі впровадження дієвих стратегій та механізмів для формування ефективної системи національної безпеки, збереження державного інформаційного суверенітету України, її незалежності та інформаційної стабільності. Аргументовано, що проблема актуалізувалась зі зростанням російської агресії, інформаційного експансіонізму, тероризму рф, гібридної та повномасштабної війни проти України. У статті висвітлено актуальні безпекові виклики загрози: цілеспрямований інформаційний вплив рф на критичні інфраструктурні об'єкти України, несанкціоноване втручання в функціонування інформаційно-комунікативних систем, кіберзлочинність, кібертероризм, маніпулювання суспільною свідомістю через ЗМІ та соцмережі, проведення країною-агресором спеціальних інформаційних операцій, пропаганда, дезінформація; поширення рф суб'єктивної, упередженої, недостовірної, неповної, викривленої інформації як в Україні, так і у світовому інформаційному просторі, що завдає шкоди іміджу нашої держави на міжнародній арені, її національним інтересам. Наголошено, що зазначені виклики зі сторони рф, загрожують національній безпеці України, її національним інтересам, спрямовані на повалення конституційного ладу, ліквідацію української державності, знищення української ідентичності, загострення й дестабілізацію суспільно-політичної, соціально-економічної ситуації в Україні, провокування проявів екстремізму, панічних настроїв в українському суспільстві.

З метою протидії сучасним викликам та загрозам системі національної безпеки України, для збереження інформаційного державного суверенітету, формування системи національної інформаційної безпеки, – актуалізувалась доцільність впровадження та застосування технологій стратегічних комунікацій. Обґрунтовано, що стратегічні безпекові комунікації є дієвим інструментом запобігання, упередження та нівелювання інформаційних загроз, ефективним механізмом протидії інформаційному екстремізму, тероризму, гібридним війнам, деструктивним інформаційним впливам, викликам, загрозам. Наголошено, що формування та розвиток безпекових стратегічних комунікацій України, формування ключових інститутів розпочались лише з 2014 року, система стратегічних комунікацій потребує удосконалення, скоординованості, узгодженості, державного регулювання та вивчення позитивного досвіду зарубіжних країн.

Ключові слова: безпекові комунікації України, система стратегічних комунікацій, інформаційні виклики та загрози, інформаційний експансіонізм, інституціоналізація стратегічних комунікацій України, національна інформаційна безпека, державний інформаційний суверенітет України.

Актуальність проблеми. В умовах сучасних геополітичних загроз, викликів російсько-української війни, яка динамічно набуває високого рівня інтенсивності, інформаційна безпека України, її інформаційний суверенітет потребують захисту та стабілізації. Актуальними загрозами національним інтересам України в інформаційній сфері, її національній безпеці є: інформаційна експансія держави-агресора; російський інформаційний

екстремізм, інформаційний тероризм, посягання на державний інформаційний суверенітет України, тривала гібридна російська війна проти України, кібератаки, пропаганда та дезінформація рф, інформаційно-ідеологічне домінування держави-агресора на тимчасово окупованих територіях тощо. Актуалізація викликів і загроз, зумовила необхідність активної протидії інформаційній агресії та екстремізму рф, пропаганді та дезінформації, подолання загроз національній безпеці та інформаційному суверенітету, формування ефективної системи безпеки нашої держави з метою збереження її державного суверенітету, незалежності.

Актуалізація безпекових викликів і загроз зумовлюють необхідність пошуку та впровадження дієвого інструментарію та технологій протидії. Ефективним механізмом у подоланні викликів національній безпеці України, загроз її інформаційному суверенітету є скоординована система безпекових стратегічних комунікацій, яка розвивається та функціонує в Україні з 2014-2015рр., однак, потребує більшої скоординованості, збалансованості, узгодженості та інтегрованості.

Актуальність проблематики, її суспільно-політична значущість, недостатня дослідженість окремих аспектів теми, зумовили необхідність дослідження.

Мета статті: комплексно дослідити технології стратегічних комунікацій, як дієвого та ефективного потенціального механізму у подоланні геополітичних викликів, інформаційних загроз, протидії російському інформаційному екстремізму, тероризму, пропаганді та дезінформації; проаналізувати інституційне забезпечення та нормативно-правову базу безпекових стратегічних комунікацій України, їх роль у формуванні інформаційної безпеки держави, збереження її інформаційного суверенітету.

Джерельною базою дослідження є нормативно-правові документи щодо проблематики, наукові публікації зарубіжних та вітчизняних науковців, актуальні медіа-публікації, звіти аналітичних центрів. Вагомим внеском у дослідження стратегічних комунікацій стали наукові праці таких зарубіжних та вітчизняних дослідників як: Борель Дж., Ботан Б., Пол К., Техау К.; Баровська А. В., Горбань Ю. О., Дубов Д., Карпчук Н., Кубко В., Ліпкан В., Макаренко Л.П., Пилипчук В. Г., Сивак Т.В., Сидоренко І., Тихомирова Є., Хорішко Л.С., Шклярчук М.Г. [1-21].

Виклад основного матеріалу. Політична система України, інформаційний простір держави, система інформаційної безпеки, понад десятиліття, зазнають суттєвих, масштабних викликів і загроз у контексті російської агресії, інформаційного екстремізму і тероризму рф. Система національної безпеки України є об'єктом інформаційних загроз, атак, кібератак, деструктивних негативних впливів зі сторони рф. В умовах російсько-української війни (2014-2025рр.) максимально загострились та актуалізувались виклики та загрози національній безпеці України. Зокрема: зростаючий російський інформаційний екстремізм, тероризм, агресія, цілеспрямований інформаційний вплив рф на критичні інфраструктурні об'єкти України; несанкціоноване втручання в функціонування інформаційно-комунікативних систем; кіберзлочинність, кібертероризм, інформаційна та гібридна війна рф проти України; маніпулювання суспільною свідомістю через засоби масової інформації, мережу Інтернет, суспільні та соцмережі; проведення країною-агресором спеціальних інформаційних операцій (ІПСО), які загрожують національній безпеці України, її національним інтересам, спрямовані на повалення конституційного ладу, ліквідацію української державності, знищення української ідентичності, загострення й дестабілізацію суспільно-політичної, соціально-економічної ситуації в Україні та провокування проявів екстремізму, панічних настроїв в українському суспільстві. Серед загроз національній інформаційній безпеці України: російська пропаганда, дезінформація; поширення рф суб'єктивної, упередженої, недостовірної, неповної, викривленої інформації як в Україні,

так і у світовому інформаційному просторі, що завдає шкоди іміджу нашої держави на міжнародній арені, її національним інтересам.

Зазначені виклики, загрози, деструктивні тенденції та впливи актуальні ще з 2014 року, коли розпочалась гібридна війна РФ проти України, а з 2022 р. країна-агресор РФ відкрито демонструє свій інформаційний екстремізм, тероризм. Вищезазначені чинники створюють загрозу національній безпеці України, її державному суверенітету, інформаційним системам, ресурсам, інфраструктурі України; ускладнюють реалізацію національних інформаційних інтересів.

Виклики та загрози зумовили необхідність пошуку дієвих стратегій протидії, нового інструментарію, який би запобігав, упереджував та нівелював російську агресію та інформаційний екстремізм. Ефективним механізмом у подоланні викликів національній безпеці України, загроз її інформаційному суверенітету є система безпекових стратегічних комунікацій, яка розвивається та функціонує в Україні з 2014-2015рр., з актуалізацією гібридних впливів РФ та інформаційної війни проти України.

Становлення системи стратегічних комунікацій в Україні, вивчення позитивного зарубіжного досвіду, розпочалось ще з 2014 р., з загостренням агресії РФ, актуалізації загроз гібридній війні РФ проти України.

В Україні, вперше на інституційному рівні, категорія «стратегічні комунікації» обґрунтована у 2015 р., в «Дорожній карті Програми партнерства зі стратегічних комунікацій між Україною і НАТО» [22].

Концептуалізація та тлумачення поняття «стратегічні комунікації», також, відображено у низці нормативних документів: у *Воєнній доктрині України*, в *Доктрині інформаційної безпеки України* [23], в *Стратегічному оборонному бюлетені* (2016 р.), у *Стратегії воєнної безпеки України* «Воєнна безпека – всеохоплююча оборона» [24], у *Стратегії інформаційної безпеки* [25].

Відповідно до положень *Стратегії воєнної безпеки України* «Воєнна безпека – всеохоплююча оборона», затвердженої Указом Президента України від 25 березня 2021 р. [24], досягнення цілей державної політики у військовій сфері, обороні та військовому будівництві здійснюватиметься шляхом формування та реалізації ефективної військової політики, заснованої на стратегічних комунікаціях та інформаційній діяльності у військовій сфері, оборонному та військовому будівництві, а також, при реалізації зовнішньої політики України у напрямі європейської та євроатлантичної інтеграції. Система інститутів стратегічних комунікацій в Міністерстві оборони та Збройних Силах України складається із сукупності посадових осіб та підрозділів органів військового управління, постійних і тимчасових робочих органів (груп), які виконують визначені інформаційно-комунікативні функції та завдання в пунктах постійної дислокації та/або у складі управлінських структур Міноборони та Збройних Сил України [24].

Стратегічні комунікації України, які ефективно реалізуються та функціонують з 2015 р., трактуються як узгоджені, скоординовані, інтегровані, цілеспрямовані інформаційно-комунікативні дії держави в глобальному та національному інформаційному просторі із застосування технологій та інструментів публічної дипломатії, зв'язків із громадськістю (public relations), військових public relations, media relations, громадської дипломатії, технологій інформаційно-психологічного впливу, методів інформаційних та психологічних операцій ПІСГО тощо з метою реалізації цілей держави, її національних інтересів, збереження інформаційного суверенітету, протидії деструктивним інформаційним впливам та інформаційному екстремізму, забезпечення міжнародної взаємодії, формування тривалих зв'язків між урядовими інститутами, суб'єктами міжнародних відносин.

В системі стратегічних комунікацій окремим вектором діяльності є формування стратегічного наративу (інформаційного меседжу). Як зазначено у Доктрині інформаційної безпеки України, стратегічний наратив – це «цілеспрямовано підготовлений вербальний текст, призначений для представлення у глобальному та національному інформаційному просторах у процесі стратегічних комунікацій з метою інформаційного впливу на цільові аудиторії» [23].

Розвиток системи стратегічних комунікацій України активізувався після ухвалення *Концепції стратегічних комунікацій Міністерства оборони України та Збройних Сил України* (2017) [26]. У Концепції обґрунтовано пріоритетну роль та значення стратегічних комунікацій, як механізму протидії інформаційним війнам, кіберзагрозам, загрозам в інформаційному просторі. Згідно з Концепцією, інститути стратегічних комунікацій – джерело об'єктивної інформації та канал її поширення у глобальних інформаційних потоках, світових та вітчизняних засобах масової комунікації з охопленням різних цільових аудиторій [26]. Стратегічні комунікації є формою реалізації зовнішньої та внутрішньої політики держави, формування системи безпеки на глобальному, регіональному та національному рівнях.

Згідно з Указом Президента України «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»» [27], стратегічні комунікації є дієвим інструментом удосконалення системи державного управління, популяризації України у світі, формування її міжнародного іміджу позиціонування інтересів України у світовому інформаційному просторі [27]. Тобто, у міжнародному вимірі стратегічні комунікації є ефективним інструментом для реалізації зовнішньополітичних інтересів; позиціонування України на міжнародній арені, формування її міжнародного іміджу, підвищення рівня поінформованості про державу, популяризації України на міжнародній арені та просування інтересів України у світовому інформаційному просторі.

Як зазначено у «*Стратегії інформаційної безпеки України*» (2021), метою стратегічних комунікацій є формування ефективної інформаційної взаємодії та діалогу між суб'єктами як внутрішньодержавного, так і світового процесів, а також утвердження позитивного іміджу України, позиціонування інтересів держави у світі, забезпечення міжнародної підтримки та формування громадської думки про Україну, як надійного партнера і союзника [25].

Механізми, форми та технології реалізації стратегічних комунікацій України у міжнародному вимірі знайшли відображення у «*Стратегії комунікації з питань євроатлантичної інтеграції України на період до 2025 року*»; у «*Стратегії комунікації з питань європейської інтеграції України на період до 2026 року*» [28, 29]. Здійснення зовнішньополітичних стратегічних комунікацій України регламентується «*Стратегією публічної дипломатії Міністерства закордонних справ України на 2021-2025pp.*» [30].

Стратегія комунікації з питань євроатлантичної інтеграції України, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України у грудні 2022 року, передбачає системну взаємодію та комунікацію України з НАТО в рамках імплементації нашої державою стандартів Альянсу; реалізації положень стратегічного плану євроатлантичної інтеграції та ознайомлення громадськості з процесами і реформами при реалізації Україною вступу до Північноатлантичного Альянсу [28].

Для реалізації стратегічного курсу України на набуття повноправного членства в Європейському Союзі, для підвищення рівня обізнаності серед громадян та державних службовців України щодо євроінтеграції, у 2021р. ухвалено *Стратегію комунікації з питань європейської інтеграції України на період до 2026 року* [29]. Стратегія розроблена

на основі проєкту Європейського Союзу Association4U та за експертної допомоги Офісу реформ Кабінету Міністрів України на основі комунікаційного аудиту державних органів, залучених до виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. До розроблення *Стратегії комунікації з питань європейської інтеграції України* було залучено Міністерство культури та інформаційної політики, Офіс Віцепрем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

У національному та міжнародному вимірах цілями стратегічних комунікацій України є: підтримка, захист національних інтересів і цілей держави; протидія інформаційному екстремізму, тероризму; захист державного інформаційного суверенітету; формування системи інформаційної безпеки; інформування та надання об'єктивної інформації про Україну у національному та міжнародному вимірах; моніторинг інформаційного простору та виявлення загроз і викликів; упередження загроз в інформаційній сфері та превентивні дії щодо потенційних викликів; реагування та протидія інформаційним загрозам; спростування суб'єктивної інформації, дезінформації; нейтралізація пропаганди; формування ефективних комунікацій з державами-партнерами України, а також з міжнародними організаціями (ЄС, НАТО, ООН, ОБСЄ, Радою Європи) тощо; утвердження України, як впливового суб'єкта міжнародних відносин.

Варто наголосити, що в умовах сучасних інформаційних викликів та загроз інформаційному суверенітету України, в умовах повномасштабної російсько-української війни, інформаційних та кібер загроз, на тлі інформаційної експансії, агресії та екстремізму рф, – стратегічні комунікації України трансформувались та набули інших векторів, цілей та завдань. Система безпекових стратегічних комунікацій України у зовнішньополітичному та внутрішньодержавному вимірах стала пріоритетним, надійним, ефективним механізмом та інструментом протидії деструктивним інформаційним впливам, інформаційному екстремізму пропаганді, дезінформації рф. Інститути системи стратегічних комунікацій (особливо, у сфері безпеки і оборони) забезпечують своєю діяльністю ефективну систему безпеки для боротьби з російським інформаційним експансіонізмом, тероризмом, зберігаючи державний суверенітет України, її незалежність та національну безпеку.

У межах інституційного виміру система стратегічних комунікацій України складається з сукупності державних і недержавних структур, взаємодія яких спрямована на посилення інформаційної безпеки, формування державного стратегічного нарративу та забезпечення ефективної протидії інформаційному екстремізму, гібридним інформаційним викликам та загрозам. В основі системи стратегічних комунікацій України – інтеграція інструментів та механізмів державного управління з реалізації стратегічних безпекових комунікацій, залучення громадянського суспільства та міжнародних партнерів для реалізації єдності безпекової комунікаційної політики.

З метою сприяння та підтримки розвитку стратегічних комунікацій у військово-політичній сфері, в апараті Головнокомандувача Збройних Сил України (в структурі Міністерства оборони України) було створено *Управління стратегічних комунікацій* [31], на яке покладено відповідальність за організацію та реалізацію заходів державної інформаційно-комунікативної політики у війсьній сфері, координацію та синхронізацію заходів стратегічних комунікацій усіх державних інститутів та Збройних Сил України. Основні завдання Управління стратегічних комунікацій: організація, координація, синхронізація та контроль за здійсненням заходів стратегічних комунікацій у ЗСУ; забезпечення ефективної взаємодії між суб'єктами стратегічних комунікацій Збройних Сил України; розвиток спроможностей ЗСУ з питань стратегічних комунікацій та їх оцінювання тощо [31].

Ефективною та важливою у зовнішньополітичному вимірі реалізації стратегічних комунікацій є діяльність *Міністерства закордонних справ України*. В ухвалених документах МЗС – «*Комунікаційній стратегії МЗС*» [32] та «*Стратегії публічної дипломатії Міністерства закордонних справ України на 2021-2025*» [30] сформульовані стратегічні завдання зовнішньополітичних безпекових комунікацій України для налагодження комунікації з населенням інших країн та впливу на процес вироблення громадської позиції в інших державах з метою просування національних інтересів України та досягнення зовнішньополітичних цілей [30, 32].

При *Міністерстві культури та інформаційної політики* (з вересня 2024 р. – *Міністерство культури та стратегічних комунікацій України*), для протидії зовнішнім загрозам, деструктивним інформаційним впливам, для інтеграції зусиль держави та громадських організацій у боротьбі з дезінформацією, з метою оперативного реагування на фейки, пропаганду, дезінформацію та просування українських наративів в інформаційний простір, у березні 2021 року було створено *Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки* [33]. Головними напрямками роботи Центру є: удосконалення системи стратегічних комунікацій України; здійснення інформаційно-просвітницьких заходів для громадськості; нейтралізація інформаційних атак та формування стійкості до них; систематичне оприлюднення фактів дезінформації, пропаганди, інформаційних провокацій проти України в ЗМІ та соцмережах; проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед громадськості з питань медіа грамотності; розроблення механізмів боротьби з дезінформацією у співпраці з міжнародними партнерами [33].

З метою ефективності здійснення стратегічних безпекових комунікацій України, у березні 2021 р. при Раді Національної безпеки і оборони (РНБО) було створено *Центр протидії дезінформації при РНБО* [34]. Діяльність Центру зосереджується на інформованні та наданні об'єктивної інформації у національному та міжнародному вимірі; моніторингу інформаційного простору та виявленні загроз; упередженні загроз в інформаційній сфері та здійсненні превентивних дій; реагуванні та протидії інформаційним загрозам; спростуванню дезінформації; нейтралізації пропаганди тощо. Значна увага у Центрі приділяється розробленню механізмів боротьби з інформаційними загрозами та вивченню досвіду країн-партнерів й впровадження його в практику [34].

Ефективною та результативною у сфері безпекових стратегічних комунікацій є діяльність *Stratcom Ukraine* інституції, заснованої у 2016 р. *Stratcom Ukraine* – громадська організація, яка відіграє ключову роль у реформуванні системи державних безпекових стратегічних комунікацій та підтримує органи державної влади в реалізації комунікаційних проектів і щоденній роботі з громадськістю [35]. У 2016 році *Stratcom Ukraine* у співпраці з центром інформації та документації НАТО, Міністерством оборони Великої Британії, Міністерством інформаційної політики України, РНБО та українськими експертами розробив Концепцію розбудови державних стратегічних комунікацій, що була покладено в основу Національної доктрини інформаційної безпеки України (2016 р.) [35].

Серед неурядових структур у сфері стратегічних безпекових комунікацій України варто відзначити діяльність організації «*Інтерньюз-Україна*» [36], яка має позитивний досвід роботи на ринках медіа, комунікацій, освіти та консалтингу. Ефективними є інформаційно-комунікативні проекти громадської організації «*Центр Медіареформи StopFake*» [37], який функціонує з 2 березня 2014 р. Головна ціль діяльності – верифікація та своєчасне викриття та спростування дезінформації щодо України; протидія пропаганді; виявлення інформаційних загроз; реалізація інформаційно-комунікаційних стратегій [37]. Помітною у сфері стратегічних комунікацій є діяльність неурядової інституції «*Детектор*

медіа» – українська громадська організація [38], яка виконує роль медіа-посередника між владою та громадськістю та володіє медіа-виданням. Просвітницькі заходи, які проводить організація сприяють зміцненню рівня довіри до достовірних джерел інформації.

У березні 2024 року було проведено дводенний форум «Kyiv Strat Com Forum 2024: нові виклики перед Україною і світом (комунікаційна стратегія на майбутнє)». Форум організований за ініціативою Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки при Міністерстві культури та інформаційної політики України. Мета форуму – обмін досвідом щодо протидії інформаційному екстремізму, гібридній агресії та побудові ефективних стратегічних безпекових комунікацій [39].

Отже, інституційний вимір системи стратегічних комунікацій України відображає взаємодію державних і недержавних структур та інститутів з метою здійснення ефективної інформаційно-комунікативної діяльності, реагування на актуальні загрози та виклики в інформаційному просторі, для боротьби з інформаційним екстремізмом, гібридними загрозами та протидії дезінформації, пропаганді.

Висновки. Стратегічні комунікації набувають особливого значення для зовнішньої й внутрішньої політики та безпеки України, реалізації її зовнішньополітичних інтересів та цілей, збереження державного інформаційного суверенітету, реалізації національних інтересів, формування ефективної системи інформаційної безпеки. Проблема створення ефективної системи безпекових стратегічних комунікацій України актуалізувалась у контексті зростання інформаційних викликів та загроз, інформаційного екстремізму, деструктивної пропаганди та дезінформації рф, спрямованих проти України, проти цінностей європейської та світової демократії. Українська держава потребує розбудови та удосконалення системи стратегічних комунікацій. Ефективність безпекових стратегічних комунікацій, значною мірою, залежить від узгодженості, інтегрованості, консолідації, координації діяльності усіх інформаційно-комунікативних інститутів України, вивчення та впровадження позитивного комунікативного досвіду зарубіжних країн, формування ефективної нормативно-правової бази та імплементації інформаційно-комунікативних міжнародних стандартів.

Список використаної літератури

1. Баровська, А. В. Стратегічні комунікації: досвід НАТО. *Стратегічні пріоритети*. 2015. Вип 1. С. 147-152.
2. Горбань Ю. О. Інформаційна війна проти України та засоби її ведення. URL: <http://visnyk.academy.gov.ua/wp-content/uploads/2015/04/20.pdf>
3. Дубов Д. Стратегічні комунікації: проблеми концептуалізації та практичної реалізації. *Стратегічні пріоритети*. ДНУ ІБП НАПрН України. 2016. URL: <http://ippi.org.ua/sites/default/files/dubov.pdf>
4. Дубов Д. «Стратегічний наратив»: до проблеми реалізації сутнісної складової стратегічних комунікацій в Україні. Аналітична записка. НІСД. 2016. URL: http://www.niss.gov.ua/articles/2377/?fbclid=IwAR1goQxCLkRyUEGh_zd5wH1OR1phkbh34mZqSdm3FWH-MSdbb44vdNMrgCI
5. Карпчук Н. П. Засади комунікаційної політики: досвід країн-членів Європейського Союзу: монографія. 2015. Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк: Вежа-Друк. 439 с.
6. Karpchuk N., Yuskiv B., Pelekh O. The Structure of Strategic Communications during the War: the Case-Study of the Telegram Channel Insider Ukraine. *Politologija*. 2022. №. 3(107). P. 90–119.
7. Кубко В. Інституціональний вимір системи стратегічних комунікацій України. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2024. Вип. 54. С. 241–249.

8. Kubko V. Institutional dimension of the strategic communications system of Ukraine. *Visnyk of the Lviv University*. 2024. No. 54. P. 241–249. URL: <https://doi.org/10.30970/pps.2024.54.28>
9. Ліпкан В. Безпека стратегічної інфраструктури та стратегічні комунікації в контексті реалізації геостратегії сучасної України. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2021. Випуск 38. С. 205–216.
10. Ліпкан В. Поняття та структура стратегічних комунікацій на сучасному етапі державотворення. URL: <https://goal-int.org/ponyattya-ta-struktura-strategichnix-komunikacijna-suchasnomu-etapi-derzhavotvorennja>
11. Ліпкан В.А. Роль стратегічних комунікацій в протидії гібридній війні проти України URL: <http://goal-int.org/rol-strategichnix-komunikacij-v-protidii-gibridnij-vijni-proti-ukraini/>
12. Макаренко Л.П. Стратегічні комунікації як засіб запобігання та протидії інформаційним війнам. *Регіональні студії*. 2022. С.75–81.
13. Пилипчук В. Г. Теоретико-правові засади розвитку системи стратегічних комунікацій сектору безпеки і оборони. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*. 2019. № 3(26). С. 28–42
14. Сивак Т. В. Стратегічні комунікації в органах публічної влади України. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2018. Вип. 6. С. 28–33.
15. Сидоренко І. Стратегічні комунікації України. URL: <https://eppd13.cz/wp-content/uploads/2018/2018-5-2/38.Pdf>.
16. Тихомирова Є. Стратегічні комунікації як один з пріоритетів глобальної стратегії зовнішньої політики і безпеки ЄС. *Міжнародні відносини. Серія: Політичні науки : електрон. вид*. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т міжнар. відносин. Київ, 2017. №14
17. Хорішко Л.С. Стратегічні комунікації України в умовах російсько-української війни. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2022.С.1069–1077. URL:<https://doi.org/10.30525/978-9934-26-223-4-133>
18. Хорішко Л. С. Стратегічні комунікації України в умовах російсько-української війни. *Наука і оборона*. 2023. Т. 2. С. 1069–1076. URL: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-223-4-133>
19. Хорішко Л. С. Стратегічні комунікації як інструмент реалізації інтересів політичних суб'єктів. Стратегічні комунікації суб'єктів політики в умовах сучасної політичної дійсності: колективна монографія / за заг. ред. Хорішко Л. С. Запоріжжя. Видавничий дім «Гельветика». 2021. С. 93–174.
20. Khorishko L. S. Strategic communications of Ukraine in the context of European integration. *Politicus*. 2022. P. 106–111. URL: <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2022-spec.16>
21. Шклярчук М.Г. Стратегічні комунікації у системі державного управління України : дис. на здоб. наук. ступ. к.держ. упр. 25.00.02 / МАУП, 2018. Київ. 230с.
22. Дорожня карта Партнерства у сфері стратегічних комунікацій між Радою національної безпеки і оборони України та Міжнародним секретаріатом НАТО. URL: https://mfa.gov.ua/mediafiles/sites/nato/files/Roadmap_Ukr.pdf; URL: <http://stratcom.nuou.org.ua/wp-content/uploads/2019/11>.
23. Доктрина інформаційної безпеки України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/47/2017#Text>
24. Стратегія воєнної безпеки України «Воєнна безпека – всеохоплююча оборона», затверджена Указом Президента України від 25 березня 2021 р. № 121/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/121/2021#Text>
25. Стратегія інформаційної безпеки. 2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/685/2021#Text>

26. Концепція стратегічних комунікацій Міністерства оборони та Збройних Сил України. Міністерство оборони України. URL: http://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/612_nm_2017.pdf/
27. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#Text>.
28. Стратегія комунікації з питань євроатлантичної інтеграції України на період до 2025 року: Указ Президента України від 11.08.2021 № 348/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/348/2021#Text>
29. Стратегія комунікації з питань європейської інтеграції України на період до 2026 року: схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2022 р. № 1155 р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-skhvalennia-strategii-komunikatsii-z-rytan-ievropeiskoi-intehratsii-ukrainy-na-period-do-2026-t91222>.
30. Стратегія публічної дипломатії Міністерства закордонних справ України на 2021–2025 роки. URL: <https://mfa.gov.ua/storage/app/sites/1/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%97/public-diplomacy-strategy>
31. Управління стратегічних комунікацій. Міністерство оборони України. 2020. URL: <https://www.mil.gov.ua/ministry/struktura-generalnogoshtabu/upravlinnya-strategichnih-komunikaczij>
32. Комунікаційна стратегія Міністерства закордонних справ України. / Міністерство закордонних справ України. – URL: <https://mfa.gov.ua/storage/app/sites/1/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%97/communication-strategy.pdf>
33. Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки при Міністерстві культури та інформації. Smu.dsp. 2022. URL: <https://smu.dsp.gov.ua/news/tsentr-stratehichnykh-komunikatsii-ta-informatsiinoi-bezpeky-mpy-mkip-informuie/>
34. Центр протидії дезінформації при РНБО України. URL: <https://cpd.gov.ua/>
35. StratCom Ukraine. *StratCom Ukraine – центр стратегічних комунікацій*. URL: <https://stratcomua.org/en>
36. Інтерньюз-Україна: Інформація про нас. *Інтерньюз-Україна*. URL: <https://internews.ua/about>
37. StopFake. Боротьба з неправдивою інформацією. URL: <https://www.stopfake.org/uk/golovna/>
38. «Детектор Медіа»: медіаграмотність. Громадське об'єднання. *Wayback Machine*. URL: https://web.archive.org/web/20180604070716/http://ms.detector.media/go_detector_media/
39. Kyiv Stratcom Forum. Український досвід стратегічних комунікацій в умовах війни. Stratcom. 2023. URL: <https://stratcom.online/#forum>.

INSTITUTIONALIZATION OF SECURITY STRATEGIC COMMUNICATIONS OF UKRAINE IN FIGHTING AGAINST INFORMATION CHALLENGES AND RUSSIAN INFORMATION EXPANSIONISM

Ulyana Ilnytska

*Lviv Polytechnic National University,
Institute of Humanities and Social Sciences,
Department of Political Science and International Relations.
S. Bandera Str., 12, 79013, Lviv, Ukraine*

The article is devoted to the problem of implementing effective strategies and mechanisms for the formation of an effective national security system, preserving the state information sovereignty

of Ukraine, its independence and information stability. It is argued that the problem has become more urgent with the growth of Russian aggression, information expansionism, Russian terrorism, hybrid and full-scale war against Ukraine. The article highlights current security challenges for threats: targeted information influence of the Russian Federation on critical infrastructure facilities of Ukraine, unauthorized interference in the functioning of information and communication systems, cybercrime, cyberterrorism, manipulation of public consciousness through the media and social networks, the conduct of special information operations by the aggressor country, propaganda, disinformation; The Russian Federation's dissemination of subjective, biased, unreliable, incomplete, distorted information both in Ukraine and in the global information space, which harms the image of our state in the international arena and its national interests. It was emphasized that the above-mentioned challenges from the Russian Federation threaten the national security of Ukraine and its national interests, are aimed at overthrowing the constitutional order, liquidating Ukrainian statehood, destroying Ukrainian identity, aggravating and destabilizing the socio-political, socio-economic situation in Ukraine, and provoking manifestations of extremism and panic in Ukrainian society.

In order to counter modern challenges and threats to the national security system of Ukraine, to preserve information state sovereignty, to form a system of national information security, the expediency of implementing and applying strategic communications technologies was updated. It was substantiated that strategic security communications are an effective tool for preventing, anticipating and eliminating information threats, an effective mechanism for countering information extremism, terrorism, hybrid wars, destructive information influences, challenges, threats. It was emphasized that the formation and development of strategic security communications of Ukraine, the formation of key institutions began only in 2014, the strategic communications system requires improvement, coordination, consistency, state regulation and study of the positive experience of foreign countries.

Key words: security communications of Ukraine, strategic communications system, information challenges and threats, information expansionism, institutionalization of strategic communications of Ukraine, national information security, state information sovereignty of Ukraine.